

Malå/Norsjö
Miljö- och byggavdelning

Torra toalettlösningar

- "torrtoaletter" eller biologiska toaletter

Det finns flera olika konstruktioner och storlekar på torrtoaletter men generellt så kräver torrtoaletter, även kallade biologiska toaletter, mer tillsyn och skötsel än en vanlig vattentoalett. Ett flertal torra toalettlösningar kräver en latrinkompost som komplement eftersom toalettavfallet inte förmultnar i själva toaletten.

Latrinkompostering ska anmälas till Miljö- och byggavdelningen. Urinseparering och spridning av urin anmäls också till kommunen samt ev. installation av BDT-anläggning.

Nedan får du en kort inblick i de olika alternativ som finns. Vill du ha mer information om olika toalettlösningar, kolla på www.avloppsguiden.se

Utedass

Den vanligaste torrtoaletten är utedasset. Ett utedass anordnas oftast utomhus i en mindre byggnad. Tidigare var det vanligt att man grävde en grop som när det var fullt antingen grävdes ur eller så flyttade man utedasset till en ny plats och grävde en ny grop. Detta tillvägagångssätt är inte acceptabelt idag. Latrinen (urin och fekalier) måste man omhänderta på lämpligt sätt. De alternativ som finns för att omhänderta latrinen är att använda kommunens latrintunnor eller att latrinkompostera på sin egen fastighet.

Latrintunnor finns att köpa på Knut'n (Industrivägen 1, Norsjö) samt på Malå Järn & Färg (Storgatan 21, Malå). När tunnan är full så ställer man ut den vid sin gröna soptunna så tar sopbilen reda på tunnan vid sophämtning eller så kan man lämna in den på sin återvinningscentral.

Urinseparerande torrtoalett

Denna variant blir mer och mer populär på marknaden. Finns i plast och porslän och ser nästan ut som en vanlig vattentoalett. Toaletten är delad i två så i främre delen av toaletten finns ett utlopp för urin och i bakre delen finns utlopp för fekalier. På vissa modeller ingår en spolningsfunktion vid urinutloppet, annars kan man spola med en kopp vatten vid behov.

Urinen leds till en sluten urintank/behållare med tillräcklig volym där urinen förvaras fram till spridning. Tanken och allt annat som kommer i kontakt med urinen får inte vara i metall eftersom urin är mycket korrosivt. Tanken ska inte ventileras och nivåarm bör finnas. Urinen sprids på den egna fastigheten eller omhändertas av lantbrukare.

Fekalierna samlas upp i en behållare i toaletten alternativt i ett utrymme under toaletten. Tömning sker när behållaren är full men ett tätare tömningsintervall ger enklare hantering. Efter tömning behöver materialet efterkomposteras i latrinkompost. Materialet kan efter det användas som jordförbättringsmedel på fastigheten.

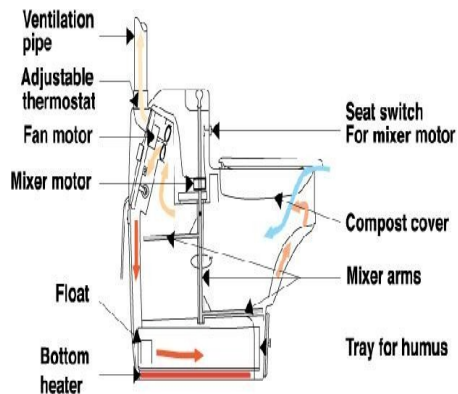

Malå/Norsjö
Miljö- och byggavdelning

Komposterande toaletter

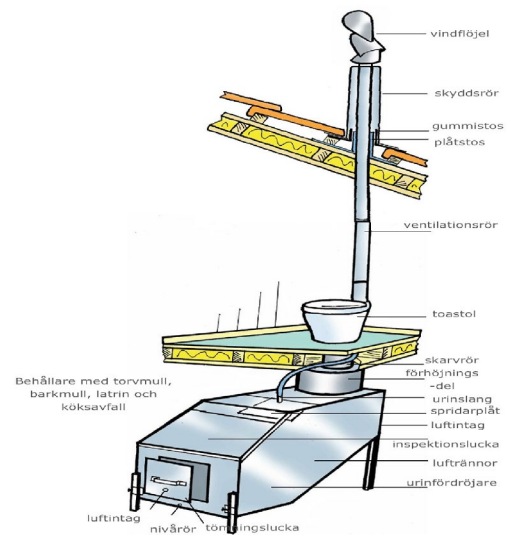
Är det vi kallar muldtoalett eller multrum. Latrinen komposteras till mull och kan sedan användas som jordförbättringsmedel på fastigheten.

Muldtoalett

En muldtoalett består av en toalett i plast med en behållare i själva toalettstolen där latrinen komposteras. Rätt fukthalt, lufttillförsel, tillsats av strö, uppvärmning och omrörning krävs för att nedbrytningen i muldtoaletten ska fungera. I en muldtoalett påskyndar man processen med omrörning och uppvärmning. Mullen töms via en utdragbarlåda under toan. Eftersom denna toalettlösning kräver skötsel och har begränsad kapacitet är det en olämplig lösning vid oregelbunden användning av huset. Efterkompostering i latrinkompost ska alltid ske.

Multrum

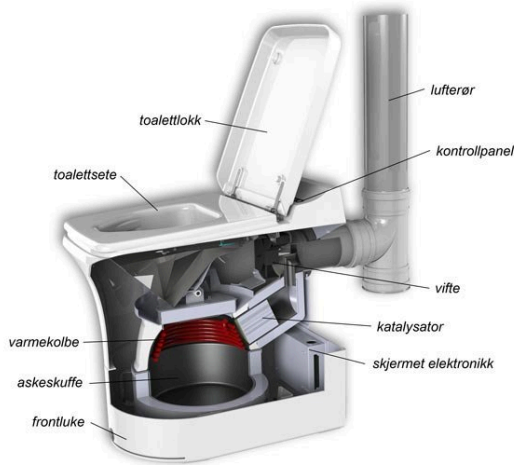
En muldtoalett (liten biologisk toalett) eller ett multrum (stor biologisk toalett) består av en toalett ofta i plast och en stor behållare under toaletten där latrinen komposteras. Samkompostering med komposterbart hushållsavfall är möjligt. Rätt fukthalt och lufttillförsel är viktigast för komposteringen. Vintertid behöver behållaren isoleras eller hållas uppvärmd. Enkel skötsel i form av tillsats av strö, ev. omrörning och tömning vid behov. Tömning kan ske med flera års mellanrum beroende på belastning och storlek. Ska mullen användas i grönsakslandet är det lämpligt att efterkompostera i latrinkompost. Efterkompostering krävs också om tömning skett med tätt intervall. Vissa multrum samlar upp överskottsvätska som är näringsrik, vätskan behöver dock lagras mer än 1 år innan den kan användas som gödning.

Multrum och muldtoaletter fungerar oftast bättre om de kompletteras med urinseparering. Det är dock viktigt att materialet inte blir för torrt, för då sker ingen kompostering.

Förbränningstoalett

Malå/Norsjö
Miljö- och byggavdelning

Förbränningstoalett är vad det låter som, en toalett som förbränner toalettavfallet (latrinen och toalettpapper). Restprodukten blir aska som kan spridas i trädgården. Ingen kompostering krävs.

Den finns i två varianter, en med vattenspolning och en torr variant. Varianten med vattenspolning består av en vakuumtoalett som spolar med luft och liten mängd vatten samt en förbränningsenhet. Vid spolning spolas toalettavfallet till en tank som är kopplad till förbränningsenheten. En styrenhet kontrollerar sedan när avfallet går vidare till själva förbränningskammaren och förbränns. Tillgång till el eller gasol samt vatten och installation av skorsten behövs för driften. Uppvämt utrymme alternativ isolering krävs av vattenledningar och tank.

Den vanligaste varianten är den utan vattenspolning, då samlas toalettavfallet upp i en avfallspåse som man lägger ner i toaletten inför toalettbesöket. Vid spolning faller påsen ner till förbränningskammaren längre ner i toalettstolen. I förbränningskammaren förbränns avfallet. Tillgång till el eller gasol och installation av skorsten behövs för driften. Kan stå i uppvärmt utrymme/behöver inte isoleras.

Paketeringstoalett

Toaletten paketerar automatiskt toalettavfallet i påsar i toaletten. Avfallet komposteras inte i toaletten och måste därför kompletteras med en latrinkompost för kompostering av avfallet. Avfallspåsarna till toaletten ska vara av biologiskt nedbrytbart material.

Att tänka på vid installation av torra toalettlösningar:

- Toaletter som är beroende av el fungerar inte vid elavbrott. Toaletter som är beroende av vatten kommer inte heller fungera som tänkt vid elavbrott.
- Är toalettlösningen beroende av avfallspåsar, el eller gasol kan den lösningen bli ganska kostsam om användningen/nyttjandet av toaletten är stor.
- En anläggning för omhändertagande av de bad-, disk- och tvättvatten som uppstår på fastigheten kan behövas. Finns inget indraget vatten och vatten endast används för lite personlig hygien, matlagning och handdisk så behövs ingen BDT-anläggning. Finns däremot vatten indraget så kan man behöva anlägga en BDT-anläggning som kan ta hand om de vattnet. Kontakta kommunen för vidare information för just dig. Att anlägga en BDT-anläggning är en anmälningspliktig åtgärd.

Har du frågor är du välkommen att höra av dig till Miljö- och byggavdelningen via telefon 0953-140 00 eller 0918-140 00 eller via mail mob@mala.se